

Tlačová správa

Termín vernisáže: 10. október 2024 o 16.00 hod.

Termín rozhovorov pre médiá: 10. október 2024 o 11.00 hod.

Trvanie výstavy: od 11. októbra 2024 do 30. septembra 2025

Usporiadatelia: STM-Múzeum dopravy v Bratislave **Kurátor výstavy:** Michal Jajcaj

Odborná spolupráca: Roman Delikát, Peter Martinko, Michal Milata, Vladimír Schwarz

Miesto konania: STM-Múzeum dopravy v Bratislave, Šancová 1/B, 811 04 Bratislava

STM-Múzeum dopravy v Bratislave je špecializovaným múzeom, ktoré komplexne dokumentuje históriu dopravy na území Slovenska. Verejnosti bolo sprístupnené v roku 1999. Múzeum dopravy v Bratislave prezentuje a odborne spravuje zbierkové predmety dopravných prostriedkov cestnej, železničnej a vodnej dopravy.

STM-Múzeum dopravy v Bratislave je už 25 rokov Váš výpravca do minulosti. Pri tejto príležitosti pre návštevníkov pripravilo zaujímavú výstavu **110 ROKOV VIEDENSKEJ ELEKTRIČKY**.

V roku 1914 spojila Bratislavu s Viedňou elektrická lokálna železnica. Nové dopravné spojenie dvoch významných miest monarchie sa vtedy tešilo obrovskému záujmu obyvateľstva, pričom bolo i technickou atrakciou. Len za prvý rok prevádzky boli na celej trase z Viedne do Prešporoku prepravené 3 milióny cestujúcich. Vo vtedajšom Prešporoku sa pre túto dráhu ujalo ľudové pomenovanie *Viedenská električka* (Bécsi villamos, Wiener Bahn), v Rakúsku sa táto dráha dodnes nazýva *Pressburgerbahn*. Zaujímavú históriu tejto trate priblížia návštevníkom výstavy informačné panely a exponáty v podobe dobových artefaktov, dokumentov i modelov vozidiel, ktoré prevádzku na trati Viedenskej električky zabezpečovali. Počas trvania výstavy, ktorú STM-Múzeum dopravy v Bratislave pripravilo v spolupráci s Klubom priateľov mestskej hromadnej a regionálnej dopravy a ďalšími partnermi, budú môcť návštevníci v areáli múzea vidieť zreštaurovanú električkovú lokomotívu GANZ s označením P.O.H.É.V. Eg 6 i podvozok nákladného vozňa s pôvodným označením P.O.H.É.V. Gk 202 v nálezovom, predrenovačnom stave.

„Elektrická lokálna železnica, ktorá je témou našej výstavy, spájala dve významné metropoly – Bratislavu (vtedajší Prešporok) a Viedeň. Kým Viedenčania ju podľa cieľovej destinácie skrátene nazývali „Pressburgerbahn“, Prešporáci, naopak „Wiener Elektrische (Bahn)“, resp. „A Bécsi villámos (vasút)“.

Tlačová správa

Pojem „Elektrische“ zdôrazňoval, že išlo o železnicu s elektrickým pohonom, čo v čase jej prevádzky nebolo na tratiach takéhoto rozsahu bežnou záležitosťou, keďže väčšine železníc vládli parné rušne. Názov „Wiener Elektrische“ sa v slovenskom jazyku voľne interpretoval ako „Viedenská električka“. Prispieval k tomu i fakt, že vozidlá tejto železnice premávali v centre Bratislavy na spoločnej trati s mestskými električkami, pričom vozne miestnej dopravy do Kopčian s nimi boli i konštrukčne zhodné,“ doplnil kurátor výstavy Michal Jajcaj.

Hnedožlté vozne s veľkými oknami, vybavené elegantnými drevenými sedadlami v III. triede, tmavozelenými semišovými sedadlami v II. triede a šesťnástimi elektrickými lampami vzbudzovali všeobecný obdiv. Diaľkový vlak na konečnej stanici Námestie Korunovačného pahorku v Prešporke.

*Zbierka: Július Cmorej,
koloroval Vladimír Schwarz*

Od skončenia prevádzky Viedenskej električky na území Bratislavy, teda od konca 2. svetovej vojny, uplynulo mnoho rokov. Samotné mesto prešlo búrlivým rozvojom a zmenami, ktoré definitívne zmenili jeho výzor a panorámu. Dodnes sa však na území mesta a v jeho okolí zachovalo niekoľko fragmentov z infraštruktúry tohto zaniknutého železničného spojenia. **„Napriek relatívne krátkemu časovému obdobiu (1914 – 1935), kedy boli centrá oboch dunajských metropol spojené touto, po technickej stránke pozoruhodnou elektrickou dráhou, sa spomienka na Viedenskú električku nezmazateľne a legendárne zapísala do pamäte starších Bratislavčanov, ktorí na ňu s nostalgiou spomínali,“** dodal kurátor výstavy Michal Jajcaj, referát cestnej dopravy STM-Múzea dopravy v Bratislave.

STM-Múzeum dopravy v Bratislave bude realizovať výchovno-vzdelávacie programy súvisiace s výstavou. **„Zvlášť pre rodiny s deťmi, škôlkarov z MŠ i žiakov I. stupňa ZŠ pripravujeme špeciálny výchovno-vzdelávací program: hravé "Pátranie po Viedenskej električke". K dispozícii bude interaktívny dotykový kiosk, sprievodné informačné panely a metodický pracovný list s kvízovými otázkami,“** priblížila Zuzana Brnoliaková, múzejná pedagogička STM-Múzea dopravy v Bratislave.

„Podnetom na založenie Múzea dopravy boli oslavy 150. výročia príchodu prvého parného vlaku z Viedne do Bratislavy z roku 1848 do priestorov areálu dnešného múzea. Pri 25. výročí vzniku múzea si tak symbolicky pripomíname dopravné prepojenie týchto dvoch najbližších hlavných miest Európy. Železničná, cestná a v poslednom desaťročí aj vodná doprava sú samozrejme nosnými špecializáciami bratislavskej pobočky Slovenského technického múzea, preto pri príležitosti tohtoročného jubilea symbolicky komunikujeme aj tému súvisiacu s mestskou hromadnou dopravou,“ dodáva Ľuboš Kačírek, riaditeľ STM-Múzea dopravy v Bratislave.

Ďakujeme za Vašu mediálnu podporu! Tešíme sa na Vás na výstave!

Viac informácií na webe STM: [STM | Aktuálne \(stm-ke.sk\)](http://stm-ke.sk)

Ďalšie spolupracujúce subjekty:

Klub priateľov
mestskej hromadnej
a regionálnej dopravy

MÚZEUM
LETECTVA
V KOŠICIACH

MÚZEUM
J. M. PETZVALA
V SPIŠSKEJ BELEJ

MÚZEUM
SOLIVAR
V PREŠOVE

KAŠTIEL
V BUDIMÍRE

MÚZEUM KINEMATOGRAFIE
RODINY SCHUSTEROVEJ
V MEDZEVE

HÁMOR
V MEDZEVE